

PRIMORSKA DELAJSKA ENOTNOST

GLASILO ENOTNIH SINDIKATOV ZA SLOVENSKO PRIMORJE IN TRST

Leto 2., šte. 40 - Cena 4 lire

TRST, sredo 18. septembra 1946.

Stališče ZVU, ki je proglasila stavko za nezakonito in pozvala stavkovni odbor pred sodišče, je samovoljno.

To stališče nima primera v demokratičnih režimih in preveč spominja na izredne zakone Mussolinija.

Poštnina plačana - Spedizioni
in abbonamento post. 11 gruppo

Uredništvo in uprava: via Imbriani št. 5
Telefon 93.710 - Rokopisi se ne vračajo

Vprašanje zaposlitve domače delovne sile

Vprašanje zaposlitve domače delovne sile je danes eno najvažnejših vprašanj, ki zahteva nujno rešitev.

V zadnjih tednih je bilo postavljeno ponovno pred odgovorne organe ZVU vprašanje velikega števila brezposelnih, vprašanje obnove in domače delovne sile. Zatrjevanje ZVU, ki je vedno trdila, da je poglavitna skrb odgovornih organov zaposlitev domače delovne sile in pobude privatnemu kapitalu, da bi pričel s hitrejšim tempom obnavljanja, bi lahko vendarle verjeli, da bi se pred nas ne postavili novi problemi politično-gospodarskega značaja.

Ni nova stvar dejstvo, da je v samem Trstu približno 25.000 brezposelnih, ki že mesec dni v mesece zaman čakajo zaposlitve. Dejstvo pa je, da je bilo med tem časom začeti več javnih del, čeprav začasno in v prehodnega značaja. Toda kljub temu se število brezposelnih ni skrbilo.

V čem je krivda, da se tako stanje po tolikih mesecih ni rešilo? Odgovor pozna danes vsak tržaški delavec in smatramo, da je odločna javna beseda nujno potrebna. Med tem ko, čaka brezposelni domači delavec, da ZVU končno reši to stanje in uvede resno obnovo, se v Trstu stalno zaposlujejo tako zvezni »begunci« iz cone B, ki jim je na razpolago razen takojšnje zaposlitve na škodo domačinov tudi še vsestranska podpora.

Zaposlitev tuje delovne sile, ki uživa najširšo oporo občinskih in zaveznihskih organov, je groba politična spekulacija na škodo našega ljudstva, je javna in sramotna provokacija našega domačega delavca in izraža neposredno anglo-ameriško-okupacijsko imperialistično težnjo za podpiranje italijanskih sovinitov.

Z najširšo podporo reških, puljskih, ustaških in belogardističnih beguncev, ki so zapustili domača bivališča zaradi strahu pred ljudskimi sodišči in zato, ker so se borili proti zavezniški stvari v težki narodno-osvobodilni borbi, vidimo ponoven pojav tujega elementa v naši pokrajini, predvsem v Trstu z namenom čim izdatneje pomoči reakcionarnim silam in mednarodnim spletkarjem v slučaju ljudskega plebičita.

ZVU, ki se pri reševanju političnih in socialnih problemov vedno naslanja na zakone veljavne do 8. septembra 1943, to je do kapitulacije fašistične Italije, hoče danes prezreti zakon, ki prepoveduje vsakršno zaposlitev tuje delovne sile pred šestmesečnim bivanjem v tej pokrajini. Seveda je danes vse naperjeno proti domačemu delovnemu ljudstvu in je naravno, da se ne upošteva ti zakonov, marveč se celo izdajajo omenjenim »beguncem« dovoljenja za stalno bivanje v Trstu. V današnjem času pomeni to provociranje in onemogočanje vzpostavitve trajnega mira v tem delu Evrope.

Poleg vseh teh kričljivih vprašanj imamo nešteto drugih vprašanj, o katerih bodo spregovorili naši delavci in z njimi vse ljudstvo, v kolikor se želijo in kratko najosnovnejše pravice domačega prebivalstva.

Naj navedemo primer poštnih dnevničarjev: Ko so se vršili vpoklici nameščenecv

poštne uprave v vojsko, je uprava na njihovo mesto namestila domačine. Ko je vojna končala in ni več potrebno služiti fašistične vojske in ko je bilo potrebno uvrstiti italijanske imperialistične pozicije v Trstu s čim številnejšimi importiranci, je pošta upravnica sprejela sprejemati iste fašistične uradnike z domovinsko pravico v sončen Neaplju in Kalabrijo. Istočasno pa odpušča domače dnevničarje, ki so bili do sedaj zaposleni.

Navedemo naj tudi vprašanje odpuščenih državnih in občinskih nameščenecv, ki so morali izstopiti iz svojih služb zaradi fašističnega nasilja za časa njegove nadvlade. V njihovo obrambo so E. S. ustanovili poseben urad, ki si je zadal nalogo pomagati domačemu slovenskemu in italijanskemu delavstvu in uradništvu, izpodrinjenemu od južnjaških fašističnih elementov za časa raznarodovanja in nasilne fašistizacije JK. Kljub vsem prizadevanjem in naporom, da se vsaj delno popravi ta krivica, ima anglo-ameriška vojaška uprava gluha ušesa.

Toda vprašanje poštnih dnevničarjev, državnih in občinskih odpuščenih uslužbencev, slovenskega izpodrinjenega uradništva, učiteljskega, slovenskih železničarjev, ki se mučijo širom Italije in vprašanje čez 32.000 brezposelnih ne more in ne sme iti preko nas, ne da bi postavili pred domačo in svetovno javnost odločno zahtev po rešitvi vseh teh kričljivih krivic.

Vsa odlašanja dokončne rešitve teh vprašanj pomeni teptanje in sramotno volje domačih množic, pomeni podpiranje domače in mednarodne reakcije na škodo osnovnih pravic slovenskega prebivalstva Julijske krajine.

Ivan Bukovec-Vojmir

SEPRAL-ova «uradna pomoč»

O prehranjevalnem uradu SEPRAL-a, ki je deloval še za časa fašizma, smo že mnogo pisali. Vsi pomisleki proti tej ustanovi, zapuščini fašizma, so naleteli pri ZVU na gluha ušesa.

Tudi o razdeljevanju sladkorja smo že pisali, pa se moramo zopet vrniti k temu vprašanju.

Uradna agencija zaveznih sil je namreč izdala poročilo, ki pravi, da je bil po 1 kg sladkorja na osebo razdeljen po uravnoteženih prodajalnic obratov med delavce, ki se ne poslužujejo tovarniških menz.

Na SEPRAL-ovi listi uradnih prodajalnic obratov so prodajalnice Julijskih in Enotnih sindikatov, katerim je bilo treba razdeliti poseben dodatek sladkorja na podlagi uslužbenega oseboja.

Enotni sindikati so predložili liste svojih uslužbencev, Julijci pa seznam svojih članov. SEPRAL bi moral urediti navadne člane iz seznama, a se je omejil le na črtanje tistih imen, ki so bila že vpisana v drugih prodajalnicah.

Sicer je ZVU nekakšno odredilo ureditev le »pomote«, vendar je zanjkanje političnega nagiba zaradi »čisto navadne uradne pomote« bajka, ki delavce pač ni mogla prepričati. Tako tolmačenje je vzbudilo precej smeha v delavskih vrstah, kajti ne morejo si predstavljati, da bi uradništvu SEPRAL-a moglo verjeti, da imajo Julijski sindikati 14.000 ljudi oseboja...

Letna skupščina Mestnega odbora ES

Pregled enoletne borbe delovnega ljudstva Tovariši stavkovnega odbora v častnem predsedstvu

V nedeljo 15. t. m. se je vršila v glavni dvorani Doma pristaniških delavcev letna skupščina mestnega odbora Enotnih sindikatov za mesto Trst, na kateri so izvolili novi mestni odbor.

Udeležba delegatov direktnih odborov vseh 21 kategorij je bila polnoštevna. Tov. Rizzotti je ob 8.30 otvoril skupščino, ki je nato izvolila začasno predsedstvo, v katerem so bili tovariši: Vojmir, Muslin, Scar-

prikazal vse težkote pri borbenih naporih za doseg izboljšanja položaja delovnih slojev.

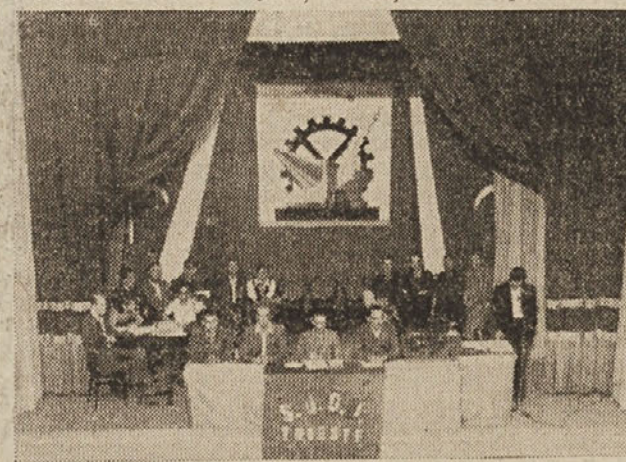
Poročilo je skupščina burno odobraval. Po 10 minutnem odmoru se je pričela diskusija, katere se je udeležilo veliko število tovarišev. Delegat sindikata pomorščakov je omenil, da je aktivnost žena v sindikalnem življenju zelo majhna, čeprav jih kapitalizem najbolj izrablja.

bodo slovenski delavci iz okolice Trsta vedno podpirali z vsemi svojimi silami tržaške delavce, v skupni borbi delavskega življa.

»Predstavljam sindikat intelektualcev — je dejal tov. prof. Smidchen, — Mnogi se sicer ne zadržujejo častno, ker bi se morali čim tesneje združiti z delavskimi množicami in jih podpirati. Upamo pa, da bodo v bližnji bodočnosti, ko bo politično vprašanje našega mesta rešeno, razumeli kaj je njihova dolžnost.«

Izvajanja so bila tehtna; odobraval so pa posebno odposlanec iz Milja in Tržica.

Predsedstvo prve
letne skupščine
MESTNEGA
ODBORA ES
ZA TRST



pa Colorni, Cesare in Berich. Navzoči so enoglasno, enodušno izvolili tov. Jurago, Sennillija in Solerija za častno predsedstvo.

Sledili so pozdravi politično-antifašističnih organizacij; predstavnika Enotnih sindikatov iz cone B; in tov. Vojmira, tajnika Pokrajinske zveze Enotnih sindikatov, ki je zahteval, da se bo delalo z istim vodilnim duhom kot doslej.

Vedno vas bom podpirali!

V diskusiji je posegel tudi predstavnik brezposelnih, ki je osvetlil postopanje delodajalcev, ki so zelo naklonjeni nameščenju delovnih sil iz onstran Soče.

Tovariši iz tržaške okolice je izjavil, da

Poročilo tov. Rizzotti-ja

Tov. Rizzotti je nato prečital sindikalno poročilo, ki je osvetlilo borbo sindikalne organizacije za časa njenega poslovanja. Večina tega obdobja spada v dobo vojaške uprave, ki ni zadovoljila pričakovanja delovnih množic, ker so ponovno uspele oživet fišistične sile. Tovariši je uvodoma omenil razvoj Julijskih sindikatov pod vodstvom Don Marzarja, predstavnika cerkvene nazadnjaštva, prijatelja Cocceinija, Pagninija, Cosulichia i. dr.

Podal je celotni razvoj dela mestnega odbora Enotnih sindikatov, ki je jasno

Mezdni sporazum pekovskih delavcev

Podpisan je bil mezdni sporazum pekovskih delavcev.

Enotni sindikat je vložil vse svoje napore in najboljšo voljo v delo za ta sporazum, da bi zadostil potrebam in željam delavcev te stroke.

Spodaj prinašamo razpredelnico osnovne plače, da bo pregled višine osnovne plače lažji.

Razpredelnica osnovne plače			
kvalifikacija	do 31.	12. 45. do 11.	46. do 9. 46. sedanja
specializirani	92.—	110.—	201.60 272.—
usposobljeni	80.—	97.—	182.40 252.—
Vajenci dobijo v prvem letu 30%			
v drugem letu 40%			
v tretjem letu 60%			

od osnovne plače, ki pripade usposobljenemu delavcu.

Delavcem, ki so zaposleni pri Delavskih združenjih, pri občinskih pekarnah in onim, ki ročno mešajo, se plača povzika za 10%.

Poleg osnovne plače pa dobivajo pekovi-

ski delavci tudi draginski doklado. Višina draginske doklade znaša od 50.80 do 178.— lir dnevno.

Doklada druž. poglavarjev znaša 178.— lir samec nad 20 leti 178.— lir samec med 18 in 20 letom 142.— lir samec med 16 in 18 letom 92.40 lir samec, ki so mlajši od 16 let 50.80 lir

Vsi družinski poglavarji bodo dobivali tud dodatno draginsko doklado za vsakega družinskega člana. Družinski poglavar, ki skrbi:

za eno osebo, bo dobil	20.— lir
za dve osebi	35.— lir
za tri osebe	50.— lir
za štiri osebe	65.— lir

Osnovne plače in draginske doklade v zgoraj navedenih višinah veljajo v mestih Trstu, Tržicu in Miljah. V ostalih krajih se osnovne plače znižajo za 5%, a draginska doklada za 20%.

Sporazum urejuje tudi maksimalno količino, ki jo sme posameznik dnevno umestiti in vprašanje tedenskega počitka.

Sporazum je stopil v veljavo 9. t. m. in ostane obvezen pet mesecev. Po tem roku ostane v veljavi le toliko časa, dokler se ne sklene nov sporazum.

Iz raja demokracije

Zadeva stavke šoferjev tovornih avtomobilov v New Yorku pa ni bila od muh. Po vseh iz Washingtona piše švicarski list »Die Tat« od 12. t. m.: »Vse izgleda, da stoji New York pred doslej najtežjo povojno krizo. Kakor šepavec se vleče gospodarsko življenje v mestu dalje...« Nevarnost ustavitve stavbenega delovanja, predstavljajočega vrednost mnogih milijonov dolarjev je vedno večja. In zopet prevod iz istega lista: »Kar pa najjasneje označuje resnost položaja je dejstvo, da je bila cestna policija v New Yorku ojačena za 2000 mož.«

Po Reuterjevih vestih iz Londona od 12. t. m. je istega dne stopilo v stavko 1600 delavcev na letališčih družb British Overseas Airways, British South-American Airways in British European Airways. Vzrok: Stavkarji so člani delavske organizacije Aeronautical Engineers Association in zahtevajo, da se njihova organizacija prizna.

Angloamerikanci kršijo sindikalne in demokratične svoboščine v Trstu in Julijski krajini

BRZOJAV

SVETOVNI SINDIKALNI FEDERACIJI
PARIZ

Pokrajinska zveza ES je ogorčena zaradi stalnega oviranja sindikalne svobode, ki se je ponovilo tudi danes s prepovedjo ZVU glede izdaje dovoljenja za javno zborovanje čisto sindikalnega značaja. Protestirali smo pri ZVU in zahtevali posredovanje Svetovne sindikalne federacije, da bi se nam spet priznale

Svetovni sindikalni federaciji

Pariz

Letna skupščina Enotnih sindikatov mesta Trsta pošila izraze solidarnosti in bodrila delavcev Julijske krajine za vse akcije v obrambo sindikalne svobode grških delavcev.

MESTNI ODBOR ES.

Z Goriškega

Načrt gospodarsko-politične komisije

Okrožna gospodarsko-politična komisija za Goriško si je zadala nalogo, da bo v dobi štirih mesecev poleg svojega rednega poslovanja v udnaršnem smislu napravila še naslednje:

Odsek za gradnje bo preskrbel, da se očistijo ruševine v še neobnovljenih vaseh, zboljšajo in popravijo krajevne ceste in poti ter da se ustanovi obrtno-strokovna šola za vzgojo delavskega strokovnega kadra.

Odsek za kmetijstvo bo organiziral strokovna predavanja o vinarstvu in kletarstvu. Pripravil bo vse za tehnično ureditev združenih klet v Brdih. Pregledal bo deset planin na Kobariškem in Bovškem. Izdelal bo tudi tozadevne predloge za izboljšanje napajalnikov, pašnikov in drugih naprav na planinah ter organiziral širša predavanja o kmetijstvu, sadjarstvu in živinoreji po okrajih.

Odsek za rudarstvo: Prirejal bo zadružna predavanja, da poglobi znanje ljudstva o rudarstvu. Pospešil bo organizacijo dela Osrednjega gospodarskega urada, ki naj bi čim prej nadomestil oz. prevzel posle blagovne centrale. Skupno z odsekom za kmetijstvo pa bo pripravil vse potrebno za tehnično ureditev in ustanovitev vinarske zadruge in združne kleti v Brdih.

Odsek za trgovino bo reorganiziral trgovski posvetovalni svet, ga povezal z okrajni ter zbiral in primerjal cene v splošnem trgovskem pogledu.

Vojka

Naročilo pri CRDA

CRDA je dobila naročilo za izgradnjo dveh enakih ladij, opremljenih s hladilniki za račun Argentine. Delo za ti dve ladji bo stalo 2.440.000.— dolarjev (1 dolar ca 500 Lir).

Ladji bosta dolgi 112.38 m, široki 16.63 m, brzina natovornjenih ladij bo znašala 16 vozlov, pri poskusnjah pa 17.8. Nosilnost ene ladje bo znašala 2540 ton, akcijski radij pa bo 15.000 milj.

Z deli bodo verjetno pričeli v začetku leta 1947. Izročitev je predvidena približno po dveh letih, z obveznostjo približno 150.000 delovnih dni za ladjo.

vanja o kmetijstvu, sadjarstvu in živinoreji po okrajih.

Odsek za rudarstvo: Prirejal bo zadružna predavanja, da poglobi znanje ljudstva o rudarstvu. Pospešil bo organizacijo dela Osrednjega gospodarskega urada, ki naj bi čim prej nadomestil oz. prevzel posle blagovne centrale. Skupno z odsekom za kmetijstvo pa bo pripravil vse potrebno za tehnično ureditev in ustanovitev vinarske zadruge in združne kleti v Brdih.

Odsek za trgovino bo reorganiziral trgovski posvetovalni svet, ga povezal z okrajni ter zbiral in primerjal cene v splošnem trgovskem pogledu.

Ovirajo nam obnovo

Zaradi postopka kobariškega guvernerja je prišlo do neljubega incidenta. Svoječas je kobariški guverner ukinil nabavno-prodajno zadruge, a dne 21. t. m. je podpisal ukaz o takojšnji izpraznitvi zrebarne v Kobariču.

Zrebarna je bila na razpolago vsem kobilarjem na Kobariškem, kjer je kobiloreja zelo razvila in je v interesu obnove in gospodarskega napredka vsega okraja.

Ukaz je bil ultimativnega značaja. Osebe je našlo druge prostore in preneslo inventar, ki ga je nabavil odsek za kmetijstvo pri ONO, 7. t. m. pa je guverner zahteval, da se ta inventar takoj vrne. Ta postopek nas prepričuje, da se ljudski napori za obnovo čisto načrtno ovirajo.

Dne 21. pr. m. rekvirirani prostori pa so še vedno prazni!

Širši sestanek briških kolonov

Kot vemo, bi koloni nujno radi rešili svoje pereče vprašanje. To čutilo tem bolj, ker smo pred trgovijo.

Zato so se sestali vsi zastopniki ES briških kolonov, da se porazgovorijo in zavzamejo enotno stališče. Sestali so se dne 6. t. m. na širšem sestanku v Smartnem, ki ga je sklical Okrajni odbor ES.

Po referatu o položaju se je razvila živahna diskusija. Podani so bili razni predlogi. Končno je bilo enoglasno sklenjeno, da se upošteva odločitev paritetne komisije, ki je bila dosežena v času narodno-osvobodilne borbe. Tega se bodo držali, dokler nova kolektivna pogodba ne uredi kolonskega vprašanja.

Naj na tem mestu tudi omenimo, da so 5. t. m. vsi briški koloni stopili v četrtino stavko v znak protesta proti ZVU, ki je za stavkovni odbor izdala zaporno povelje.

Zavest briških kolonov krepi naš položaj in zagotavlja, da bomo v naših demokratičnih naporih uspeli!

Mi jih ne bomo pozabili

Preteklo je leto dni, odkar se je pripetila pri močvirju Liserti grozna nesreča. Tedaj je izgubilo življenje 17 čistilcev min. Nesreča je pretresla javnost in oblasti bi morale postaviti tem žrtvam vsaj skromen spomenik v počastitev njihovega spomina.

Delavci nanje niso pozabili. Tovarniški odbor ladjedelnice Sv. Marka je namreč dal pobudo, da se postavi spomenik in je v ta namen naslovil na delavce sledeči poziv:

Tovariši delavci!

Vsi smo prebrali poziv poln grenkobe, ki jo so poslale prisojnim oblastem družine čistilcev min, ki so lani padli v Lisertu; poziv, da se postavi spomenik, ki bo na grobovih pričal o njihovi žrtvi.

Nikoli si ne bi bili mislili, da bo treba opominjati tiste, katerih dolžnost je bila postaviti spomenik U-soda ljudstva, je da si ustvarja bogočnost s svojimi lastnimi rekami in žrtvami. Tudi takrat se bo odzvali pozivu družin, ki so v stiski. Tovarniški odbor ladjedelnice Sv. Marka je dal pobudo, da se postavi spomenik padlim v Lisertu in je prvi v ta namen podpisal 5.000 Lir.

Prepričani smo, da poziv na naše delavce, ki jih je nesreča globoko pretresla, ne bo zamen in da se bodo spomnili s svojim darom žrtev tistih neznanih junakov, ki so v stalni življenjski nevornosti rešili toliko človeških življenj ter očistili polja od razstreliva, ki povzročajo smrt in žalost. Ta polja so očiščena vrnila kmetom. Ti jih bodo obdelali in na njih bo rumenela pšenica — kruh za vse ljudi.

Delavci so priredili padlim veličasten pogreb. Tudi pri zbiranju prispevkov ne bodo zaostajali in bodo ponovno dokazali svoje bratstvo in solidarnost ob nesreči in boli.

Tovarniški odbor ladjedelnice Sv. Marka.

Tej pobudi se je pridružil sindikat kovinarjev in podpisal 5.000 Lir. Tako so delavci dokazali, da ne pozabljajo svojih padlih tovarišev. To ni nikakor v čast oblastem, ki so lani ob nesreči obližili, da bodo postavile nagrobni kamen.

Za morebitna denarna prispevke se obrnite na Sindikat metalurških strok, Ulica Imbriani 5-I. soba 9. Trst.

STAVKA DELAVCEV tovarne jute, vrvarne in elektrarn

Delavstvo elektrarn stavka.

V ponedeljek jutraj so delavci elektrarn S.A.D.E. — Električne d.d., s sedežem v Benetkah pričeli stavkati. Zato je stopilo v stavko tudi 500 delavcev SEL-VEG — Električne d.d. za Julijsko Krajino, ki je odvisna od Električne d.d. v Benetkah.

Stavko je proglasila italijanska federacija električnih podjetij. Delavci elektrarn v Julijski krajini, ki tudi stavkajo, so organizirani v E.S.

Določeni je bil tudi turnus za delavce, ki hodijo na delo, da ne bi bila pokrajina brez toka.

V stavko so stopili po neuspehi pogajanjih. Delavci so zahtevali povišanje nagrad.

Stavka v tovarni jute in vrvarne

Včeraj jutraj so delavci tovarne jute in vrvarne v Trstu pričeli stavkati, ker se niso sporazumeli z Združenjem industrijalcev.

Enotni sindikat tekstilne in oblačilne stroke je poslal Združenju industrijalcev obrazloženo svojega stališča zaradi potrebne prikojitve mezdnega sporazuma. Sindikat zahteva med drugim 90% povišanja na osnovno plačo, dočim predlagajo industrijalci akonto, ki odgovarja 25% osnovne plače, dokler se ne zaključi pogodba za tekstilce v Italiji.

Osnutek nove delovne pogodbe

Enotni sindikati pripravljajo novo delovno pogodbo, ki jo bodo predložili delodajalcem.

V veljavi je v glavnem še vedno stara fašistična delovna pogodba iz leta 1937, ki je v nasprotju z načeli demokracije, ker ne izraža gospodarskih in socialnih interesov.

Osnutek nove delovne pogodbe je velikega pomena za položaj delovnega ljudstva, katerega namen je doseči sigurnost v družbeni ureditvi. Če bodo delodajalci hoteli doimeti namen in smisel osnutka nove delovne pogodbe, bo brez nepotrebnih trenj prišlo do uresničenja uravnotežen težnj delavstva v pogledu ureditve delovnega razmerja.

Poleg tega osnutka, ki bo prekinil s staro fašistično prakso, pripravljajo v soglasju z osnutkom nove delovne pogodbe tudi novo mezdno pogodbo, ki predvideva ureditev vseh vprašanj, ki zadevajo naše delavstvo. Pogodba pravilno ocenjuje sedanji gospodarski položaj in predvideva 45% povišanje medz in plač.

Gospodarski položaj v naši pokrajini povzroča stalno zaskrbljenost pri najširših slojih delovnega ljudstva zaradi vedno večjega pomanjkanja. Zasluga ni, ali pa ne odgovarja minimalnemu življenjskemu standardu.

Cene pa stalno rasejo; ker je nekaterim več do delodajalcev in trgovcev, kot pa do

Zasedanje gospodarsko-socialnega sveta ZN

V Lake Successu, v bližini New Yorka, je pričelo tretje zasedanje gospodarsko-socialnega sveta Združenih narodov.

Zasedanju predseduje Jugošlovani, doktor Štampar. V enem izmed odborov sveta bo do proučevali zahteve ameriške delavske zveze C.I.O.

Jugoslavija je zahtevala, naj se vključi v dnevni red vprašanje njenega donavskega ladjevja, ki so ga protizakonito zasegale zavezniške sile.

Svet bo tudi ustanovil ustanove, ki bodo prevzele naloge UNRRE.

Iz področja ustvarjalnih sil cone B

Delovno tekmovanje

Pred nekaj dnevi je Izvršni odbor Poverjenstva Enotnih sindikatov za cono B izdal okrožnico v zvezi z novim tromesečnim tekmovanjem, ki bo v dobi od 15. septembra do 15. decembra t. l. To tekmovanje je po redu tretje, po važnosti, po pomenu, kakor tudi po uspehih, ki jih od njega pričakujemo, najvažnejše. Ni slučaj, ako je bil temu tekmovanju dan moto:

TEKMOVANJE ZA PRIKLJUČITEV K JUGOSLAVIJI

kakor ni bil slučaj, da je prvo tekmovanje bilo v znamenju prvega maja, drugo pa Titovo. Medtem, ko je prvo tekmovanje simboliziralo prepoved delavskega vprašanja v naši deželi, drugo našo narodno osvobodilno idejo, katere vidni predstavnik je tovariš Tito, je sedanjemu tekmovanju dan čist političen značaj, kar je poudarjeno že v njegovem imenovanju.

Politični značaj tekmovanja je pa utrdil tudi še s postavljenim 15. septembra kot začetek tekmovanja. Dne 15. septembra 1943 leta je bila priključitev Juliske krajine k Jugoslaviji prvič javno in uradno proglašena in to na planu NOF-a. Sedanje naše tekmovanje naj še tudi dejansko pokaže vsemu svetu, da smo danes ravno tako kot pred tremi leti trdno odločeni vztrajati na tej svoji zahtevi. 15. septembra pred tremi leti se ni bila naša zemlja svobodna tolovajskih tolp, toda kljub vsem neveljavim strahotam in v sleherni smeri živo planeto prepričanje, da gremo naproti svobodnim dnem. In ta neomajna vera desetiškočim je bila ona pogonska sila, ki ni dala nikomur kloniti, ki pa je vedno znova vlivala vsem novo vztrajnost, nov pogum do vedno novih žrtev. Preživelo so nam ti časi pekla pred očmi, da bi danes, ko se bje nekrvava, zato pa nič manj huda borba za tedanje naše cilje, ne pokazali še večje borbenosti, da moramo naš cilj brezpogojno doseči. Danes, kakor tedaj, naj svet izve, da je v zmoči.

Pa še nečesa ne smemo prezreti — reakecije! Vsem pripadnikom naše države seveda nikakor ne diši nov duh, ki je zavel po naši domovini. Vsem onim, ki so v stari Jugoslaviji uporabljali narod, ljudstvo, vero in globočinstvo le kot puho frazo, s katero so delovnega človeka hoteli slepiti, so zmanjkala tla pod nogami. Oni in njihovi verni sluge so danes v ljudski državi brez vsakega pomena, zato je njihovo izmaganje delovnega človeka nemogoče, a njihova dvomljiva »eksistenca« uničena. Ne vidijo možnosti svoje rešitve v pristopu k splošni narodni delovni skupnosti z resnim namenom poštenega delavca. Ti »gospodarstveniki« pa prav dobro vedo, da sta življenje in moč vsake države odvisna povsem od gospodarskega stanja v državi in kaj je naravnejše kot njihov vsestranski napor, da svoji »nehvaležni« domovini gospodarsko škodijo in jo uničijo. No, če pa tega ne zmorejo, ker so ljudske pesti le prepke in žuljevajena, skušajo »zamenjati ljudstvo« vsaj kolikor mogoče škoditi, če drugače ne, pa z razstavljanjem raznih bedastič, kakor so: nezmožnost vladanja naroda, neznanje delavca v vodstvu svoje tovarne, nemogočnost kmetovnega napredka brez njihove pomoči.

Pa zadene te modrijane kot leden curek novica o ogromnem in smotrenem delu vsega dela zmožnega življa tam doma! Osvražen dinar federativne ljudske republike noče izginiti s površja zemlje, ampak je njegova vrednost iz dneva v dan trideseta; da, celo oni kos papirja, ki mu pravijo »jugolira« kljubuje vsem njihovim spletkam in mahinacijam in bi jim kar prav prišla v njihove »enoborbijske« svrhe — če bi le mogli priti do nje, pa jo naše — po njihovih pridihih tako nezmožne ljudske oblasti — tako skrbno čuvajo.

Kakor pa ta naša »gospodstva« zapira oči in ušesa pred vsako pametno in pošteno mislijo, tako moramo mi vedno dobro vedeti, da je trdno, zdravo gospodarstvo osnovna politična osnova naše ljudske države. Do trdnega, zdravega gospodarstva pa bomo mogli priti le potam prečiščenih delovnih načrtov. Ponavljamo načrtov, kajti prečiščenji in zavedno postavljeni načrt mora imeti prav vsaka oblast počenši pri najvišji državni oblasti vse tja do poslednjega delavca.

Železničarji rešujejo vprašanje prometa

Eno najvažnejših vprašanj tekom vojne je bil neoviran promet. Zato ni čudno, da so prometna sredstva bila posebna briga toliko naši, kolikor sovražni vojski. Kako se je rušilo in uničevalo, ve pač vsakdo in se v razglabljanja o tem ne bomo spuščali. Toda po izgonu okupatorja je bila prva skrb naših narodnih oblasti ponovna vzpostaviti cest in železnice. Železničarji v coni B sose krepko oprilej dela že takoj po osvoboditvi naše zemlje z okupatorjevih krepiljev. Toda, kakor vse ostalo delovno ljudstvo, so se za časa tromesečnega tekmovanja še prav posebno izkazali in morejo danes pokazati resne ogromne uspehe, da ne govorimo o dokazu prave nesebične požrtvovalnosti.

Delo se je vršilo v okviru sindikatov, skupno s tehničnimi bazami. Ker smo za podatke zaprosili železniške sindikate, podajamo pregled dela po posameznih železniških sindikalnih podružnicah.

Sledečo razporeditve je razumeti sledeče: Kraj označuje sindikalno podružnico, prvo število znači udarniške ure prostovoljnega dela, a drugo število predstavlja v lrah označeno vrednost izvršenega dela.

	1. Postojna	ur 328	139.610
2. Prestranek	ur 2021	60.630	
3. St. Peter	ur 4880	146.410	
4. Gornje Ležee	ur 1380	31.400	
5. Divača	ur 2819	85.770	
6. Hrpelje-Kozina	ur 1960	61.780	
7. Ilirska Bistrica	ur 3710	111.300	
8. Ajdovščina	ur 1022	30.690	

stanovanju, eleganca v obleki, sladkost izbranih jedi, nežnost ročic itd., se kaj malo strinjajo z: »Kdor ne dela...« Zato pa: ti delavec lepo pridno dela in garaj, politiko pa pusti v miru, ker se nanjo — ne razumeš!

S tem tekmovanjem — hočemo torej prikazati vsemu svetu jasno in odločno, da živi naša zahteva po priključitvi vsega ozemlja Julijske krajine k FLRJ v še vedno neznanjani meri v nas; da se jasno zavedamo važnosti ljudske oblasti za delovno ljudstvo; da hočemo, tej svoji ljudski državi služiti še pred priključitvijo in da se bomo zanj borili vedno in povsod, pa naj naperi peklena reakcija na nas topove katerega-koli kalibra.

Tudi prebivalci iz Ledin, Vrsnika in Govejke so z vso resnostjo in samoiniciativnostjo pričeli obnovljati porušene gospodarske in prosvetne domove.

Obnova v Ledin in Vrsniku

V trimesečnem tekmovanju so obnovili dva stanovanjski hiši, dva kozolca in dve železniški poslopji. Skupno je bilo napravljeno šestdeset udarniških ur. S prevozom z živino so napravili kmetovalci 4448 ur. Tudi za vojsko so nabrali 565 kg živin. Samo v tednu obnove se je napravilo raznega prostovoljnega dela v skupni vrednosti 30.475 lir. V Govejku so izkopali temelj za prosvetni dom. Pripravili so 16 m² peska, 32 m² kamena ter precejšnje količino gradbenega lesa. Za pogorele je v delu apnenice. V ta namen pripravljajo drva in kamnine. Mladina je povrhu vsega dela tudi ob lumenu svitu sodelovala pri žetvi. Vse priznanje v tem trimesečnem tekmovanju gre našim voznikom, organizaciji AFŽ ter mladinski organizaciji in pionirjem, ki so tudi pridno delali, da se je šolsko poslopje čim prej pokril. Priznanje pa gre tudi našim vrnim kmetovalcem, ki so dali na razpolago za židare 260 dnevih obrokov hrane in to v Ledinah kakor tudi na Vrsniku. Tudi za obnovo so zbrali 2.700 lir prispevkov.

S tem prostovoljnim delom in prostovoljnimi prispevki hočejo tudi naši kmetovalci pokazati svojo zavest in odločnost v borbi za gospodarsko obnovo.

Sindikalistom v vednost

V slovenščini je izšla knjiga »Kaptitalizem in delavski pokret«. Knjiga je napisal tov. Ivan Bukovec-Vojmir. Nazorno je zajel celotno snov delavskega gibanja od prvih početkov pa do današnjega dne.

Knjiga je zelo zanimiva. Naroča se pri Ljudski založbi, Trst, Casa Portuale, in pri odborih naših sindikalnih organizacij.

Na prog, postajna poslopja je trebalo ne le popraviti, ampak čisto obnoviti, kakor na primer v Hrpeljah, mnogokje je bila uničena ali pokvarjena telefonska zveza, tri tudi ni bil povsod v polnem redu; no, pa tudi metle je bilo treba po peronih in hodnikih. In vsega tega se je lotil naš železničar, povsod je imel polne roke dela, za vsako delo je bilo dobre volje dovolj. V kakem stanju so bile naš železniške proge po osvoboditvi naj pričajo zneski, izdani za najnujnejša popravila v dobi od

Zbirajte za naš tiskovni sklad

IX. 1945. do 15. VIII. 1946. Pri tem povdarjamo, da v te zneske niso všteti izdatki za normalne periodične potrebe, temveč samo za škode, povzročene po vojnih dogodkih.

a) V reži železnice je bilo izdanih 33.017.956 — lir;
b) V reži raznih privatnih firm pa 33.937.147 — lir.

Skupno je bilo izdanih torej 72.955.103 lir.

Če pomislimo, da je vse omenjeno delo bilo izvršeno samo na železnicih, pripadajočih coni B in če pomislimo, da so železnice kazale ob osvoboditvi isto sliko uničenja (pogosto še mnogo obupnejšo) po vsem teritoriju Jugoslavije, če dalje vemo, da se po vsej Jugoslaviji dela z največjim elanom na normalizaciji splošnega življenja, si moremo na eni strani predstaviti klaverno stanje dedščine, ki jo je prevzela Titova Jugoslavija, na drugi strani pa podaja to neumorno delo najlepší in najzgovornejši dokaz velike življenjske sile ljudske oblasti, ki je skušajo premagati še vedno prikazati kot nemogočo.

Pomagaite brezposelnim!

Odbojno kladivo je igralo v mojih rokah, globoko se je zarezovalo v premogovno maso in lomilo kose premoga. Tesarji so hodili za menoj in utirjali. Neopazno, v trdotratnem, toda dobrem in vselem razpoloženju je minulo 5 ur in 45 minut. Tedaj sem začel sekati poslednje kose in stopil v glavni vor. Maserov mi je krepko stisnil roko in vzkliznil: »Pozdravljam te; dosegel si sijajen uspeh! Po mojem računu ste dobili več kot 100 ton premoga.«

Pripravljen sem bil zaplesati od veselja. Razburjeni smo stali tu še nekaj časa. Premog se je nadalje sipal v vagon. Voznik je hitro tovoril, hitro smuknil na voz in zvičajno gnil konja k odprti.

Prav nič nisem občutil utrujenosti. Lahko bi se delal, toda ni bilo več stebel za podpiranje. Takoj ko je bila partija natovljena, smo se napotili k izhodu.

Novost pri mojem delu je bila le dobra porazdelitev dela. Polnih 6 ur sem kopal medtem ko sta dva tesarja za menoj utirjala. To je dovedlo do uspeha. Izkopel sem 102 toni premoga. Štirinajstkrat več kot je bilo do tedaj smatrano za normalno. Pod navadnimi pogoji bi rabil 8—10 dni, da izkopjem 102 toni. V roku ene izmenjave sem zaslužil 200 rubljev, namesto 23—30, kolikor sem zaslužil običajno.

Izstopil sem iz okna v zoro. Delavci so se šele pričeli zbirati na zbornem mestu.

PO REKORDU

Vest o mojem rekordu se je raznesla po vsem okraju. Sovražniki so govorili, da je moj rekord navadna izmišljotina in da se mu ne more verjeti. Od 4 do 14 ton preskočiti, narekati na 102 toni premoga? To je več kot 6 železniških vagonov. Ali se lahko veruje, da izkopje en človek v roku ene izmenjave toliko premoga? So govorili.

Toda izkušeni delavec so domneli skrivnost mojega uspeha. Ko sem se pojavil na zbornem mestu, so me rudarji navdušeno pozdravili, mi čvrsto stiskali roko, dajali cvetje, se veselili z menoj.

Med prvimi me je pozdravil Miron Djukanov. Nasmešek je sijal na njegovem licu in neprestano je ponavljal: »Sijalen dečko si, Aleksej... Ti si dobro začel! Utrdil bom tvoji rekord...«

»Sto dve toni premoga!«, se je navduševal Djukanov, »jaz bom dosegel več! Nikolaj Ignatovič, pripravite mi premoga.« Je nagovoril Masurova.

Pozdravljali so stekel k svojemu vodji in zahtevali, da ga takoj pustijo »na rekordu«. Vsi so hoteli kopati za rekord. Kopaci z odbojnimi klavirami Tkačenko, Jarulin, Elskov, Konecdev, Bezrodnij, Sinjavovski so tudi zahtevali, da se jim dovoli delati za rekord.

Cim sem prišel iz okna, je mestni odbor imel sestanek, na katerem se je reševalo mo snov vprašanje: »O produktivnosti dela kopaca Alekseja Grigorjeviča Stahanova.« Na zbornem mestu so glasno pričeli sklepe mestnega Rudarskega odbora: »Smatramo, da je Stahanov v noči od 30. in 31. avgusta v času 6 ur dela dosegel svetovni rekord v proizvodnji premoga z odbojnim klavirnim, s tem da je izkopal 102 toni premoga.

Plenum mestnega rudarskega odbora poudarja veliko zaslug tovariša Stahanova za osvobodni rekord in smatra, da je znal ukrotiti tehniko in izvelkel iz nje vse skrivnosti.

Plenum poudarja zaslug vodji oddelka Masurova in Sjukanova, ki sta znala izvirni tako junake, kot je Stahanov, ki sta znala zediniti izpolnjevanje načrta na oddelku z dviganjem junakov, ker sta jim nudila možnost, da se izkažejo pri delu.

Davajot poseben politični značaj rekorda 102 ton z odbojnim klavirnim, ki ga je dosegel tov. Stahanov, smatra plenum rudarskega odbora, da je to tudi pot, ki vodi k izpolnjevanju nalog, ki jih je postavil tovariš Stalin kadrom. Po, ki popolnoma zagotavlja izpolnitev letnega načrta v odrejenem roku.

Plenum rudarskega odbora odloča: 1. da se ime tovariša Stahanova zapiše na častno desko najboljših ljudi rudnika. 2. da se mu da nagrada v višini mesečne plače. 3. da se do 3. septembra izroči tovarišu Stahanovu stanovanje iz števila stanovanj,

Junaki dela

Po dovršenem tromesečnem Titovem tekmovanju ljudstva v cono B Juliske krajine so bili odlikovani oni, ki so se za časa tekmovanja posebno izkazali s svojim iznajdljivim, nesebičnim, zavestnim in vztrajnim delom. Nekaj teh je naš časopis že objavil in najraje bi prav vse pokazali javnosti. Na žalost pa doslej še nismo mogli priti do popolnega seznama vseh udarnikov in pohvaljenec in se zato moramo omejiti le na one, za katere zremo. Torej napravimo, kar je v naši moči.

Udarniki: STOPAR Franjo, trgovski pomočnik, star 30 let, iz Dolenje vasi, zaposlen kot vodja pomožnega skladišča »Prerada« v Ajdovščini; neutrujen pri upravnem, kakor tudi pri težakem delu.

SOSIĆ Herman in OMAHEN Jože, oba uslužbenca pri PTT v Postojni, sta, četudi nista izprašana kabelska mojstra, v prav izredni meri pripomogla pri obnovi telefonskega omrežja; s svojo iniciativnostjo, vztrajnostjo in ljubeznijo do dela sta mnoco prihranila na materialu, času in stroških ter obenem prekoračila delovno normo za 66%.

Parne žage v Postojni, star 29 let, vodja čilno je pripomogel pri obnovi žage in dosegel 70% poviška predvojnega časa.

SIRCA Luka, žagar istotam, star 51 let, je neutrudljiv, pošten in vester delavec; od prvega hipa osvobodjenja dalje neumorno deluje na svojem mestu.

TRŠAR Karel, mehanični mojster območja žage v Postojni, star 49 let, ni samo neutrudljiv delavec, temveč je samoiniciativno popravil več strojev.

PIZENT Leopold, tesač pragov pri Upravi idrijskega drž. gozda, star 41 let, je pri tesaanju pragov prekoračil normo za preko 100%.

SEJN Franc, star 53 let, stalni gozdni

Odgovorni urednik Albin Zabrc
Zadružna tiskarna, Trst

ZALOGA VINA IN LIKERJEV

SEDMAK

TRST - via Galiani 5

SE TOPLO PRIPOROČA

TRGOVINA JESTVIN

Bonazza Ivana

(RAYNATELJ BRUNO STRGAR)

TRST - Rojan Ul. Apiari 24

TEL. 5864

SE PRIPOROČA

Hrovat Vlado

TRGOVINA JESTVIN

SE PRIPOROČA

Via Cologna 19 Tel. 47-31

D. D. ZA LESNO INDUSTRIJO IN TRGOVINO

SILH

POSTOJNA POSTOJNA

Posvečeno idrijskim udarnikom, prvakom Titovega tromesečnega tekmovanja

11. obletnica Stahanovskega pokreta

(Nadaljevanje in konec)

REKORD!

Gosta sta mi krepko stisnila roko in se prisrčno postovila. Spremlil sem ju do ulice. Ko sta odšla, sem ostal še nekaj časa na svežem zraku. Bil sem zelo razpoložen. Štutil sem, da bo delo uspešno. Nato sem šel v hišo, vzel v naročje svojo hčerko in se pričel z njo sredi sose naglo vrteti.

»Ti si na stara leta ponorel« — je rekla žena šaljivo.

Vstal sem ob zori, se hitro umil s hladno vodo, se oblekel in odšel v rudnik. Delavci so hodili v skupinah. Prehitel sem jih. Nekateri so me pozdravljali in vpraševali: »Kam se ti tako mudi?«

Nisem odgovoril, hitel sem ga Masurova. Treba je bilo urediti, kateri tesar pojde z menoj, da bo utirjal. Kako se bo dostavljali janski material, kak izvažal premog. Bil sem že popolnoma prepričan, da bom izkopal vse odrejeno količino premoga. Toda vse to je bilo treba zagotoviti! Vse je odvisno od dobrih pripav, od pravočasnega prevoza izkopanelega premoga z žično železnico, od preskrbe z lesom, od dovoljenja zraka, od hitrega zavarovanja, od pravilnega odstranjevanja premoga.

O vsem tem sem vprašal Nikolaja Ignatoviča. Na vsa moja vprašanja je odgovoril: »Vse bo v redu!«

Dejal mi je, da bosta z menoj utirjala tesar Stigolev in Kalinjin. Poznal sem ju kot privrženece mojstra-tesarja in dal sem svoj pristavek.

Vrnil sem se v delavnico, da popravim odbojno klavirno. Ni bilo pričakovati, da bi se v delavnici odbojnemu klaviru posvetila potrebna pažnja. Po par dni jih niso izprali, niti namazali. Spoznal sem svoje klavirno. Včas njegov del sem opral s petrolejem, ga namazal z oljem in ga ponovno sestavil. Nato sem preizkusil odbojno klavirno s susinjenim zrakom.

Klavir je bil lahkotno in enakomerno delalo. Obrisal sem in predal dežurnemu ključavničarju. Opozoril sem ga, naj mojega klavira ne daje nikomur.

Ko sem se vracal domov, sem stopil v pisarno, da vidim, koliko sem zaslužil v avgustu. Razvedelnica mi je pokazala, da znaša moj zaslužek 600 rubljev. To je bil moj povprečni zaslužek. Nova, da je to eden največjih zaslužkov pri rudniku.

Sel sem domov, da južnina, čeprav je bil že čas za kosilo. Hitro sem pojedel in ne zadrujoč se iti minute, se spet vrnil v rudnik. Hotel sem biti pravočasno v oknu, da bi se srečal s tesarji in se z njimi porazgovoril.

Zbirno mesto je bilo okrašeno s parolami in letaki, posvečenimi mednarodnemu mladinskemu dnevu.

Na zidu je visel spisek kopacev tekmovalcev. Redkokdaj se je na njem pojavilo število od 200% Najčeste so bila na njem 150, 175, 180, 190. To se je mnogim zdelo skrajna meja proizvodnje in na njo so bili navajeni.

Ob devetih sem bil že v oknu. V kopalnici sem hitro oblekel rudarsko obleko in vzel potrebno orodje. Ponovno sem poskusil odbojno klavirno. Delalo je kot dobra ura.

V oknu je bilo že vse v najlepšem redu. Tu so se nahajali Petrov, Masurov in urednik rudarskega lista z veliko naklado, Mihael (Mihailev), Stigolev, Kalinjin in jaz smo odšli po progi proti oddelku »Nikanor-Istoke. Šli smo hitro. Stigolev je ves čas molčal. Razpoloženje je bilo stidljivo. Ničilo od nas ni dvomil v uspeh.

Pregledal sem položaj slojev premogovne mase. Pazljivo sem si ogledal žično železnico. Pregledal sem, če je vse na svojem mestu in v redu. Ko sem se prepiral, da je bilo vse pravočasno urejeno, sem prišel z delom.